

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarih ve no : 09.06.2022 - 405
Karar Tarih ve no : 09.06.2022 - 10674

Toplantı Yeri
ESKİŞEHİR

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Dede Mahallesi, 12827 ada, 4 parselin köşesinde kadastral harici alanda yer alan Safiye Hatun Çeşmesi'nin tescil edilmesi konusunun değerlendirilmesine ilişkin; Özel Etkin Koleji'nin 10.02.2022 tarihli yazısı ve ekleri, kurum görüşlerinin talep edildiği Kurul Müdürlüğünün 22.02.2022 tarih, 2230551 sayılı yazısı, Odunpazarı Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğünün 16.03.2022 tarih, 41347 sayılı yazısı ve ekleri, Eskişehir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kent Tarihi ve Tanıtım Dairesi Başkanlığının 08.04.2022 tarih, 55381 sayılı yazısı ve ekleri, Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 18.05.2022 tarih, 245320 sayılı yazısı ve Kütahya Vakıflar Bölge Müdürlüğü uzmanlarının 08.04.2022 tarihli raporu, kurum görüşlerinin iletildiği yazılar, 08.06.2022 tarih, 1429852 sayılı dosya inceleme raporu okundu, fotoğrafları, tescil fişi ve dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

Eskişehir İli, Odunpazarı İlçesi, Dede Mahallesi, 12827 ada, 4 parselin köşesinde kadastral harici alanda Odunpazarı Kentsel Siti Koruma Amaçlı İmar Planı Etkileme Geçiş Alanı sınırları içerisinde yer alan Safiye Hatun Çeşmesi'nin korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermesi nedeniyle 2863 sayılı Kanun kapsamında Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı olarak tesciline; koruma grubunun "II. (İki) Grup" olarak belirlenmesine; Çeşmeye ilişkin hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna, tescilli taşınmazda 2863 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat kapsamında gerekli izinler alınmadan herhangi bir inşai ve fiziki müdahalede bulunulmamasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ		ANIT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA KURULU			HARİTA NO:
İLİ :Eskişehir	İLÇESİ : Odunpazarı	Köy / Mahalle:- Dede		KORUMA DERECESESİ:
SOKAK VE KAPI NO: Çoban Çeşme	KADASTRO PAFTA:	ADA: 7	PARSEL: A	ANITSAL:
ADI: Safiye Hatun Çeşmesi	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI (Üslup): Geç Dönem Osmanlı	ÇEVRESEL:
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE: var 1953 (Onarım)	VAKFIYE:	ÇEVREYE AYKIRI:

GENEL TANIM:

A	İYİ	TAŞIYICI YAPI	A	DIŞ YAPI	A	ÜST YAP	A	İÇ YAPI	A	SÜSLEME ELEMANLARI	A	RUTUBET	A	YOK
B	ORTA		B		B		B		B		B		B	İZİ VAR
C	ENA		C		C		C		C		C		C	ÖNEMLİ

VAZİYET PLANI:

FOTOĞRAF:

GÖZLEMLER :

Dede Mahallesindeki Çoban Çeşme ile Emin Hoca Sokağın kesiştiği köşede, 12827 ada 4 parselde bulunan ahşap ev ile birleşik halde yer aldığı tespit edilmiştir. Çeşme bitişiğindeki evin müşterekleri tarafından hem arka hem de sokak cephesinden sarılmış durumdadır. Bu muhdes yapılar çeşmeye her cepheden bitişmiş durumdadır. Enine dikdörtgen planlı çeşme taş malzemeli olup, aynı parselde bulunan konağın yan cephesine bitişik durumdadır. Çeşme ön cephe ve iki yan cephe duvarından oluşmaktadır. Çeşmenin hafif dış taşkın üçgen bir alınlığı bulunmaktadır. Çeşmenin sonradan ince mermer tabaka malzeme ile kaplandığı anlaşılmaktadır. Yan duvarların ekseninde biten taş yalağın da değişikliğe uğradığı düşünülmektedir. 3 lüveli çeşmenin sadece orta lülesi yalağa bakmakta diğer lülelerin yalak bölümünün mozaik malzeme ile sonradan kapatıldığı anlaşılmaktadır. Sadece orta lülesinden su akmaktadır. Çeşmenin aynalık bölümünde üçgen alınlığın tam altında mermer bir kitabe bulunmaktadır. Kitabede: "Ramazanların Ailesinden Merhum Safiye Hatunun Hayratıdır. 24.06.1953" yazmaktadır. Bu tarihin onarım tarihi DE olabileceği düşünülmektedir.

Değerli Hocamız Prof. Dr. Erol Altınşapan'ın Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yayınlanan "Odunpazarı Mahalle Çeşmeleri" isimli makalesinde de söz konusu çeşme yerini almıştır. Makalede çeşmenin inşa tarihinin bilinmediği ancak mermer panoda Safiye Hatun adının geçtiği, yakın zamanda onarıldığı, onarımla birlikte dış kısmının mermerle kaplandığı, taştan oyma bir yalağının olduğu, çeşmenin üst kısmında üçgen bir alınlığının bulunduğu, arka su deposunun beton ile kapatıldığı belirtilmiştir.

Kitabesinde onarım tarihi olduğunu değerlendirdiğimiz 1953 tarihi belirtilen çeşme, mimari özellikleriyle 19-20. Yy dönemini yansıtan özgün özelliklerini büyük ölçüde korumuş bir eserdir. Kent için önemli bir bellek oluşu, konumu, mimari ve estetik özellikleri ile söz konusu çeşmenin kültür varlığı olduğu tarafımızca değerlendirilmekte ve tescile önerilmektedir.

ORJİNAL KULLANIM :

Çeşme

BUGÜNKÜ KULLANIM :

Çeşme

ÖNERİLEN KULLANIM

Çeşme

HAZIRLAYANLAR :

Ebru EYNALLI
Sanat Tarihcisi

Begüm AKBABA BALCILAR
Mimar

YAYIN DİZİNİ

EKLER:

- RAPOR
- FOTOĞRAF
- RÖLÖVE PROJESİ
- RESTORASYON PROJESİ
- HARİTA
- KROKİ
- KİTABE
- VAKFIYE

KONTROL EDEN:

KURUL KARARLARI:

REVİZYON:

KURUL ONAYI:

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ESKİŞEHİR KÜLTÜR VARLIKLARI KORUMA BÖLGE
KURULU'NUN 09/06/2022 TARİHİNDE 10674

